

Sygn. akt IX Ua 2/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział IX Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSO Maria Olszowska

Sędziowie: SSO Barbara Kuźdrzał- Kiermaszek

SSO Mariola Łącka /spr/

Protokolant: st. sekretarz sądowy Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2018r. w Rybniku

sprawy (...) P. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku , V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 03 października 2017 r. sygn. akt V U 176/17

oddala apelację

Sędzia: Przewodniczący: Sędzia:

SSO Barbara Kuźdrzał-Kiermaszek SSO Maria Olszowska SSO Mariola Łącka

Sygn. akt IX Ua 2/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 kwietnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. zobowiązał płatnika (...) P. J. do zwrotu wypłaconych pracownikom w zawyżonej wysokości świadczeń pieniężnych w łącznej kwocie 285,21 zł, na którą składały się: zasiłek chorobowy wypłacony S. S. za okres od 14 marca do 27 marca 2015 roku oraz od 4 lutego do 25 marca 2016 roku (149,50 zł tytułem należności głównej z funduszu chorobowego oraz 13,50 zł tytułem odsetek), zasiłek chorobowy wypłacony Ł. W. za okres od 26 marca do 13 maja 2016 roku (112,70 zł tytułem należności głównej

z funduszu chorobowego oraz 7,36 zł tytułem odsetek) oraz zasiłek chorobowy wypłacony R. W. za okres od 30 do 31 sierpnia 2016 roku (2,50 zł tytułem należności głównej z funduszu chorobowego oraz 0,10 zł tytułem odsetek).

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wypłacił ww. pracownikom płatnika zasiłek chorobowy w zawyżonej wysokości, bo do wyliczenia podstawy świadczeń przyjęto wskazane w zaświadczeniu płatnika składniki miesięczne, tj. wynagrodzenie zasadnicze oraz premię uznaniową. Przeprowadzone zaś postępowanie ujawniło, iż w podstawie wymiaru świadczeń nie należy uwzględniać premii. Zatem płatnik jest zobowiązany do zwrotu świadczeń wypłaconych w zawyżonej wysokości wraz z odsetkami.

W odwołaniu płatnik podnosił, iż prawidłowo wypełnił druki zaświadczenia płatnika składek. W rubryce uwagi wskazywał bowiem, iż premia stanowi premię uznaniową i nie może odpowiadać za niedopatrzona organu rentowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko wyrażone w decyzji. Dodał, iż płatnik wypłaca premie (nagrody) swoim pracownikom niezależnie od ilości przepracowanych dni, i która nie jest pomniejszana z powodu pobierania zasiłku chorobowego.

Postanowieniem z dnia 7 lipca 2017 roku tut. Sąd zawiadomił o toczącym się postępowaniu zainteresowanych S. S., Ł. W. oraz R. W., którzy jednakże nie zajęli stanowiska w sprawie.

Wyrokiem z dnia 03.10.2017r. Sąd Rejonowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rybniku zmienił zaskarżoną decyzję, stwierdzając brak obowiązku zwrotu.

Sąd ustalił, co następuje:

S. S., Ł. W. oraz R. W. są pracownikami płatnika (...) P. J.. Płatnik wypłacał swoim pracownikom wynagrodzenie chorobowe w związku z otrzymaniem zaświadczeń lekarskich o czasowej niezdolności do pracy. Po wyczerpaniu okresu, za który przysługuje wynagrodzenie chorobowe, płatnik przysyłał zwolnienia lekarskie pracowników do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R..

Wraz z zaświadczeniami lekarskimi płatnik przedkładał zaświadczenia płatnika składek, w których wskazywał, iż do zmiennych składników wynagrodzenia pracowników wchodzi m.in. premia. Jednocześnie, w zaświadczeniu z dnia 16 lutego 2016 roku wystawionego dla S. S., z dnia 16 marca 2016 roku wystawionego dla Ł. W. oraz z dnia 14 września 2016 roku wystawionego dla R. W. płatnik umieścił w rubryce uwagi informację, iż premia stanowi składnik wynagrodzenia. Takiej uwagi nie zawarł jednakże w zaświadczeniu z dnia 9 kwietnia 2015 roku wystawionego dla S. S..

Pismem z dnia 19 grudnia 2016 roku płatnik wyjaśniał organowi rentowemu, iż premia uznaniowa są składnikiem wynagrodzenia, którego przyznanie zależy od uznania pracodawcy, nie są uzależnione od ilości przepracowanych dni, nie wiążą się z przebywaniem na urlopie lub zwolnieniu lekarskim.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci ww. dokumentów, które uznał za wiarygodne.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd I instancji uznał, że odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2014 r. poz. 159 j.t.) podstawę wymiaru zasiłku chorobowego przysługującego ubezpieczonemu będącemu pracownikiem stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie wypłacone za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy.

Jednocześnie, art. 41 ust. 1 ustawy zasiłkowej stanowi, iż przy ustalaniu podstawy wymiaru zasiłku chorobowego nie uwzględnia się składników wynagrodzenia, do których pracownik zachowuje prawo w okresie pobierania tego zasiłku

zgodnie z postanowieniami układów zbiorowych pracy lub przepisami o wynagradzaniu, jeżeli są one wypłacane za okres pobierania tego zasiłku.

Sąd Rejonowy przyjął powołując się na orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku i Sądu Najwyższego, że odpowiedzialność płatników składek lub innych podmiotów zachodzi poprzez ustalenie, że wystawienie dokumentów zawierających nieprawdziwe dane nastąpiło na skutek ich świadomego działania lub rażącego niedbalstwa. Konieczną przesłanką odpowiedzialności płatnika na podstawie art. 84 ust. 6 ustawy systemowej jest wina płatnika w niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu przekazania organowi rentowemu wymaganych informacji, polegająca na niedochowaniu należytej staranności a jeżeli pobranie nienależnych świadczeń spowodowane było nie tylko błędem pracodawcy, ale i organu rentowego, nie można żądać od płatnika zwrotu tych świadczeń.

Sąd I instancji wskazał, że organ rentowy, mimo ciążącego na nim obowiązku dowodzenia swoich twierdzeń zgodnie z art. 232 k.p.c. w żaden sposób nie wykazał, a nawet nie podjął próby wykazania, iż płatnik ponosi winę w przekazaniu nieprawdziwych danych, które wpłynęły na ustalenie wysokości podstawy wymiaru zasiłku dla jego pracowników. Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie ujawniło, by działanie płatnika było świadome lub nosiło znamiona rażącego niedbalstwa. Przeciwnie, płatnik wskazywał organowi rentowemu, iż wypłacane premie stanowią uznaniowy składnik wynagrodzenia pracowników. Jednakże, przed wypłatą świadczeń organ rentowy nie zweryfikował tej okoliczności i nie wzywał płatnika do wskazania czy premie wypłacane są mimo przebywania na zwolnieniu lekarskim. W konsekwencji, do wypłaty zasiłków w zawyżonej wysokości doszło także wskutek błędu organu rentowego.

Mając na uwadze powyższe na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., Sąd zmienił zaskarżoną decyzję .

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy.

Skarżąc wyrok w całości zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj. 84 ust.6 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych przez błędną wykładnię prowadzącą do stwierdzenia, że odwołujący nie jest zobowiązany do zwrotu nienależnego świadczenia i wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W ocenie skarżącego błędny jest pogląd Sądu, że nienależna wypłata zasiłku w kwocie zawyżonej nastąpiła z winy ZUS-u, bo posiadał wszystkie informacje dotyczące wypłacanych przez płatnika składników wynagrodzenia.

Organ rentowy dokonuje ustalenia uprawnień, w tym wysokości podstawy wymiaru zasiłku na podstawie danych podanych przez płatnika w zaświadczeniu płatnika składek (druk ZUS Z-3). Za dane podane w tym Zaświadczeniu odpowiedzialność ponosi płatnik a nie ZUS. Informacje na temat składników wynagrodzenia, które należy wykazywać w tabelach Zaświadczenia płatnika składek ZUS Z-3 podane są w pouczeniu – konkretnie, pkt 11-14 zaświadczenia.

Dane w Zaświadczeniu płatnika składek nie zostały podane zgodnie z pouczeniem.

Sama informacja, że płatnik wypłaca premie uznaniowe, wskazuje na to, że jest to składnik przyznawany według uznania, zatem trudno stwierdzić, że skoro składnik jest uznaniowy, to pracownik zachowuje do niego prawo również w czasie zwolnienia lekarskiego. Tym samym, skoro brak takiej gwarancji, składnik ten należy wliczyć do podstawy wymiaru zasiłku, co też uczynił organ rentowy ustalając pracownikom wysokość ich zasiłków. Skoro według płatnika pracownik zachowuje prawo do premii uznaniowej w okresie pobierania zasiłku, to wykazanie tego składnika wynagrodzenia w Zaświadczeniu płatnika składek wskazuje na niezajomość pouczenia – a zatem co najmniej na rażące niedbalstwo płatnika, skutkujące obowiązkiem zwrotu świadczenia.

W oparciu o powyższe Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Chybiony jest zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa materialnego.

Zasadnie Sąd I instancji uznał, że okoliczności sprawy nie wskazują by płatnik przekazał organowi nieprawdziwe dane, skoro podał właściwą wysokość wynagrodzenia i premii zaznaczając przy tym, że ma ona charakter uznaniowy.

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Rejonowego i jego argumentację prawną popartą orzeczeniem Sądu Najwyższego.

Zauważyć należy, że stosownie do art.84 ust.6 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r., poz. 963 ze zm.) odpowiedzialność płatnika za nienależnie wypłacone świadczenie powstaje , gdy została spowodowana przekazaniem przez niego nieprawdziwych danych mających wpływ na prawo do świadczeń.

Czym innym są dane nieprawdziwe a czym innym jest nieprawidłowe wypełnienie zaświadczenia.

Przekazanie nieprawdziwych danych stanowi czyn niedozwolony i konieczne jest więc stwierdzenie winy płatnika, czego organ rentowy nie wykazał.

Rozpoznając wniosek o przyznanie zasiłku chorobowego organ rentowy winien zgodnie z regułą przewidzianą w art. 7 kpa wyjaśnić wątpliwości , co do wypłat premii uznaniowej. Zrobił to dopiero w grudniu 2016r. w sytuacji, gdy okresy zasiłkowe za jakie wypłacono zasiłek zakończyły się w III 2016r., V.2016r., VIII.2016r.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17.11.2016r. III AUa 966/16, który stwierdził, że w świetle art.84 ust.6 ustawy systemowej, organ rentowy odpowiedzialny za wypłatę świadczeń nie jest zwolniony z dokładnego merytorycznego zbadania kierowanej do niego dokumentacji i jeśli pobranie nienależnych świadczeń spowodowane było nie tylko błędem pracodawcy ale i organu rentowego , nie można żądać od płatnika składek , zwrotu tychże świadczeń.

Dlatego też Sąd na mocy art.385 kpc oddalił apelację jako pozbawioną podstaw.

Sędzia Przewodniczący Sędzia

SSO Barbara Kuźdrzał- Kiermaszek SSO Maria Olszowska SSO Mariola Łącka